SVERIGE-NYHETER

ALLMANT NYTT

Ny justitiekanslär. Vid extra konselj har till justitiekanslär efter justitiekanslärn F. E. G. Sjöberg utnämnts expeditionschefen i lantförsvarsdepartementet O. H. Arsell.

Förordningen om utlänningars övervakande revideras. I nu utfärdad kungörelse förordnas att kungörelsen den 26 sept. 1918 angående övervakande av utlänningar i riket, vilken kungörelse gäller tills vidare till utgången av 1919, skall äga fortsatt tillämpning tills vidare till utgången av år 1920.

Univesitetskanslern hemställer i skrivelse till regeringen om proposition till nästa års riksdag om anvisande för åren 1921, 1922 och 1923 av sammanlagt 13,500 kr. till stipendier för utbildning vid universiteten av präster, förtrogna med finska språket. Stipendiernas belopp höjes härigenom till 1,500 kr.

Inom tändsticksindustrien ha förhandlingar förts om nya avtal för tändsticksfabrikerna i Göteborg, Växjö, Kalmar, Västervik, Hvetlanda och Mönsterås. Förhandlingarna resulterade i att överenskommelse träffades om allmänna bestämmelser i de blivande avtalen. Under närmaste tiden skola nämligen lokala förhandlingar om ackordpris, timlöner m. m. upptagas.

Två tusen folkskollärarevakanser. Statsrådet Rydén har uttalat, att över 2,000 folkskollärarevakanser nu finnas inom landet. Enda sättet att avhjälpa denna allvarliga brist ansåg statsrådet vara att dels uppföra tillräckliga läroanstalter och dels, att lärarekåren beredes bättre löneförmåner. De oerhörda kostnaderna — en seminariebyggnad beräknas kosta 3 milj. kr. — göra emellertid nybyggnader mycket bekymmersamma.

Svenska turistföreningens sekreterare, docenten Hilding Kjellman, har nu definitivt lämnat sin befattning i föreningens tjänst för att ägna sig åt sin vetenskap, romanistiken, och till hans efterträdare har styrelsen utsett d:r Carl Julius Anrick, som redan under det sista halvåret under docenten Kjellmans tjänstledighet fungerat som biträdande sekreterare och tidigare varit amanuens vid Stockholms högskolas geologiska institut.

Svenska regeringen har fallit undan för spritjobbarne och medgivit bränning av 10 milj. liter potatisbrännvin, skriver Sv. Trib. i Örebro och tillägger: "Är det månne viktigare att brännvinsdrickarne få släcka törsten än att de fattiga få stilla sin hunger?" Det är en och en halv miljon hektoliter potatis, som på detta sätt skall fördärvas. Man påstår sig ha överflöd på potatis i Skåne. Uppåt landet är det dock intet överflöd. Där är potatisen dyr. Det borde ha gått lätt att nedsätta de orimliga frakterna, så att skånepotatisen kunnat fraktas till de lansdelar, där den behöfts. Men nu kommer den i form av brännvin i stället. "Det är skandal."

Den vattenbrist som höstens knappa nederbörd ställde i utsikt börjar nu göra sig gällande i ännu högre grad än man befarat på grund av den ovanligt stränga kylan i början av november. Särskilt Dalälven företer sålunda ett ovanligt lågt vattenstånd och följden har blivit att den elektriska enärgi som där alstras är i ständigt avtagande. Enligt vad Dagens Nyheter inhämtat, ha också en del av strömabonnenterna måst avstängas. Det gäller nu främst sådana vilka ha egen reservkraft, som sålunda nu måst tillgripas. Särskilt i Västerås är det sålunda många industrier som måst tillgripa sina ångcentraler. Bland dem som blivit avstängda från strömleveransen är också Djursholmsbanan, vars motorvagnar de senaste dagarna måst ersättas med lokomotiv. Detta blir dock endast tillfälligt under det man sätter banans ångcentral i Stocksund i stånd. Sedan detta skett, kommer banan åter att drivas med elektrisk kraft därifrån. Också Untraverken, därifrån Stockholms stad fått en del av sitt strömbehov tillgodosett, ha fått påkänning av vattenbristen, varigenom strömleveransen minskats. På grund av brist på transformatorer har emellertid icke verkens kapacitet kunnat till fullo utnyttjas. För närvarande pågår dock uppsättning av två nya transformatorer, därav en i Stockholm och en vid Untraverken. Den tillökning av strömleverans som därigenom skulle bli möjlig kan man emellertid icke räkna med så länge vattenbristen varar. Om blidvädret blir långvarigt och tillräckligt kraftigt, fins ju någon utsikt till bättre vatentillgång, ehuru det är föga troligt att det skall kunna nämnvärt göra sig gällande i de trakter där Dalälven får sina flöden. Det troligaste är därför att man först fram i vår kan påräkna den större strömleveransen.

Förflyttningen av statens vårdanstalt för alkoholister till Salbohed har varit till men för alkoholistvården, fastslår styrelsen för anstalten i sin nu avlämnade årsberättelse för 1918. Styrelsen framdrar en rad omständigheter som göra Salbohed otjänligt för sin uppgift och sekunderas däri kraftigt av d:r Alfred Petrén, anstaltens rådgivande psykiater, vilken påvisar hurusom missförhållandena på Salbohed i betänklig grad omöjliggöra patienternas rationella vård. Det har, framhåller styrelsen, på Salbohed varit omöjligt att ordna tillfredsställande isolering från yttervärlden med det läge som anstalten har. Så har t. ex. ej kunnat hindras att patienter göra affärer i närbelägen handelsbod och med kringresande personer. Själva byggnadernas läge inom anstaltsområdet är också ägnat att välla svårigheter. Föreståndarens bostad ligger 350 meter från anstaltsbyggnaden och 1,200 meter från jordbruksbyggnaderna. Husfadern bor 800 meter från anstaltsbyggnaden och befallningsmannen 600 meter från ladugården. Att under sådana förhållanden utöva ett effektivt övervakningsarbete är omöjligt.

En svår snöstorm rasade omkring 21 nov. över västra Sverige och västkusten samt for illa fram med telefon och telegraf. Förbindelserna pr telegraf blevo helt avbrutna. Med Göteborg har telegraftrafiken ordnats telefonledes, så att Stockholm kunnat expediera större delen av den hopade telegrammängden. På Göteborgssidan var det sämre, och först längt senare kunde det ordinarie telegrambyråmaterialet åter börja distribueras. På kvällen återställdes även förbindelsen med Kristiania, och framåt morgonen voro felen på Göteborgslinjen avhjälpta, så att telegramtrafiken kunde återgå i normala gängor. Även på telefonlinjerna västerut uppstodo en mängd fel och avbrott. Göteborgs telefonförbindelser voro till större delen avbrutna i Falköpingstrakten, och frampå eftermiddagen uppstod ett svårare linjefel vid Herrljunga, varigenom en del Göteborgsförbindelser blevo avbrutna. Under en hel dag voro Borås, Vännersborg och Uddevalla helt isolerade från yttervärlden. Alla försök att komma i förbindelse med dessa städer voro fruktlösa och isoleringen väntades hävd först längt fram på dagen. Även till Skövde och Karlstad voro telefonlinjerna illa tilltygade och förbindelserna ytterst trassliga. I Stockholms omgivningar hade man lättare avhjälpta brott på en del av Allmännas ytterlinjer. Drottningholm var sålunda på kvällen isolerat, men felet avhjälptes på morgonen. På rikstelefons nät störtade några stolpar ute på norra Värmdö, varigenom linjerna till norra Värmdö. Ljusterö, Ådna och Möjan brötos, medan däremot linjerna till Sandhamn och Runmarö gingo klara. Felen väntades vara avhjälpta och allt klart kvirkt nog, om stormen ej skulle ställa till nya förtretligheter.

STOCKHOLM.

Barnens dag i Stockholm. Nettobehållningen av den nyligen hållna Barnens dag i Stockholm kommer troligen att uppgå till omkring 435,000 kr.

Drottning Victoria besökte härom dagen Almquistska skolan, bland vars lärjungar prins Lennart är. Drottningen underhöll sig en längre stund med lärarinnorna.

Nytt barnhem. Metodisternas sociala mission har inköpt en villa vid Saltsjöbaden för att använda den som barnhem. Sjuka mödrars barn skola särskilt omhändertagas.

Islands biskop i Stockholm. Isländska kyrkans primus biskop Jon Helgason med fru har i dagarna anlänt till Stockholm, där de gästat direktör Ragnar Sundborg.

Dödsfall. Förre professorn vid Karolinska institutet, Severin Jolin, har hastigt avlidit i sitt hem i Stockholm till följd av hjärtförlamning. Han var född den 2 maj 1852.

Konungen har under senare delen av hösten vistats på Drottningholm slott. Härom dagen fick hans majestät besök av italienska flygbåtar, som nedstego på redden. Konungen gick ombord på flygbåtarne och visade gästerna det största intresse.

Ett nytt kooperativt byggnadsföretag kommer inom den närmaste tiden att startas. Egnahemsföreningen Svergo har nämligen för avsikt att i kvarteret Verdandi vid Torsgatan uppföra ett bostadshus med 39 eldstäder. Ritningar ha utförts av arkitekten Albin Starck och ingenjör Folke Hedman. Hela byggnaden är avsedd att inredas för lägenheter på två rum och kök, utom en del enkelrum.

Social kvinnokongress i Stockholm. Svenska kyrkans diakonistyrelse har utfärdat inbjudan till en social kvinnokongress i Stockholm den 8—10 januari 1920. Kongressens syfte är att samla kvinnor från olika arbetsområden och ur skilda läger till gemensam rådplägning omkring åtskilliga av de viktigaste frågor och uppgifter inför vilka kvinnorna stå och som nu fått en särskild aktualitet såväl genom själva tidsläget som genom kvinnornas nya medborgerliga ställning.

GÖTEBORG.

En vänstersocialistisk dagtidning skall från och med nyåret utgivas i Göteborg. Bolag har bildats med ett minimumkapital av 150,000 kr.

En födelsedagsgåva. Trävaruhandlaren C. W. Johansson har på sin 60-årsdag donerat 10,000 kr. till grundplåt till en pensionsfond för sina arbetare.

Flera bäckar små. Detektiva polisen i Göteborg har anhållit två nittonåriga hamnarbetare, som vid minst ett hundratal tillfällen de två senaste åren tillgripit kol från öppna prämar i stadens hamn. Kolen ha ett värde av mer än 10,000 kr.

Göteborg får flyghamn och flygfält. Enligt Ny Tid har överenskommelse träffats mellan drätselkammaren i Göteborg och Svenska lufttrafikbolaget om upplåtelse av lämplig plats, dels för flyghamn och dels för flygfält. Enligt denna arrenderar bolaget tills vidare ett område vid Åskimsfjorden samt ett å Tingstadsvassen.

En självhjälpsförening av för Sverge ny typ har stiftats i Göteborg under namn Eldbegängelsekassan Urnan. Dess uppgift är att tillförsäkra personer som önska eldbegängelse de därtill erforderliga pänningmedlen Svenska eldbegängelseföreningens Göteborgsavdelning har beviljat den nya kassan en kapitalkredit av 3,000 kr.

En egendomlig demonstration. Med anledning av att ett större antal chaufförer bötfällts för fortkörning vid polisdomstolen i Göteborg har stadens samtliga chaufförer nu tillgripit en egendomlig demonstration mot den föråldrade trafikstadgans bestämmelser. Chaufförerna framföra nämligen sina biler med en sännskyldig snigelfart. Försök skola emellertid göras att ordna saken. Chefen för stadens hyrverk, dir. Wincrantz, skulle i sällskap med ett par chaufförer på tisdagen uppvakta polismästaren och underhandla om en mildare tolkning av trafikstadgans bestämmelser.

ALINGSÅS. Musikdirektör Axel Emanuel Westerlind har i en ålder av 75 år avlidit i Alingsås, där han var bosatt det sista året av sitt liv. Ehuru född rikssvensk tillbragte den bortgångne största delen av sitt liv i Finland, där han egnade sig åt musiklivet. Han var sång- och musiklärare vid Finska kadettkåren. När den upplöstes blev W. musikdirigent för olika stadsorkestrar i Finland. Genom hans enärgi uppstod det ena musikkapellet efter det andra på landsbygden och om folkmusiken inlade han stora förtjänster. Flera av Finlands nu levande musiker hava erhållit undervisning av direktör W. och skola helt visst bevara hans namn i tacksam hågkomst. Med direktör W. har en nobel personlighet, hjärtegod och självfin, gått ur tiden. Sörjande stå vid hans bår maka och barn förutom trofasta vänner i Sverige och Finland, där hans insats i musiklivet varit av så stor betydelse.

ARBOGA. Bergsmannen Erik Aronson, Hyttnäs i Ställberg, har sålt sin i Jönshyttan, Storå, belägna egendom till fjärdingsman J. B. Sten, Ställdalen, för 20,000 kr.

ARVIKA. Skolhuset i Ladufallet, Bjurtjärn, nedbrann nyligen. Huset innehöll lärosal och avklädningsrum. Elden började på vinden, där en del papper och dylika lättantändliga saker förvarades. Alla inventarier blevo lågornas rov. Det brunna var lågt försäkrat.

DJURSHOLM. Grosshandlaren A. Kellgren har vid 71 års ålder avgått med döden i sitt hem i Djursholm.

EKSJÖ. Rådman C. G. Svensson i Eksjö har skänkt 10,000 kr. till uppmuntran av kvartettsång i staden.

ENKÖPING. Ekholmens säteri beläget vid Mälaren ett par kilometer från Veckholmens gamla kyrka och cirka två mil från Enköping, har i dagarne blivit sålt av direktör Magnus Lindal till direktör Peter Hansson för en köpesumma av omkring en miljon kr.

ELMHULT. C. Henriksons cementtegelfabrik har nedbrunnit, varjämte inneliggande lager av cement förstördes. Lagret var försäkrat för 20,000 kr. Orsaken till eldsvådan torde vara antändning genom fotogengas i den motordrivna fabriken.

ESKILSTUNA. Eskilstuna järn- och metallarbetarfackförening, som räknar över 3,500 medlemmar, har efter längre debatt beslutat avslå vänstersocialistiska partiets inbjudan att representeras vid den skandinaviska arbetarkonferensen i Stockholm. Vidare beslöt förbundet uttala en protest mot metallarbetarförbundets styrelse, därför att denna prolongerat verkstadsavtalet utan att dessförinnan ha konfererat med ombud för vederbörande förbunds medlemar.

FALKENBERG. Under mitten av november har i Falkenberg inträffat fyra fall av spanska sjukan. De insjuknade äro ungdomar i 20-årsåldern. Enligt stadsläkarens åsikt torde fara för epidemi föreligga.

FALKÖPING. Sjuttiofem år fyllde nyligen den som framstående insektskännare, ornitolog och botanist kände komminister Johan Bernard Lundberg i Elgarås. Komminister Lundbergs samling av skalbaggar och fjärilar m. m. torde vara bland de värdefullaste i enskild mans ägo i Sverge.

GÄVLE. Landshövding Hagen sjuk. Helt nyligen drabbades landshövding R. Hagen i Gävle av ett svårt sjukdomsfall och måste skyndsamt föras till lasarettet för undergående av operation. Ett gammalt magsår hade nämligen brustit, vilket i förening med bukhinneinflammation gjorde tillståndet rätt kritiskt. Patientens tillstånd efter operationen sades vara efter omständigheterna gott.

GRÄNNA. I Toasjö by, Smålands Burseryd, fick man härom kvällen intet ljus. Orsaken härtill kunde ej upptäckas förrän om ett par dagar, då fackman anlände, vilken fann en rätta liggande död i genetratorn. Hon hade lyckats gnaga av några isoleringstrådar i maskinen och därigenom vållat avbrott.

HALMSTAD. Telegrafstyrelsen har träffat definitivt avtal med garverifabrikör Per Carlströms sterbhus om förvärvande av dess fastigheter vid Lilla torget härstädes för ett pris av 100,000 kr. med tillträde den 1 juni 1920. Tomten torde komma att användas för uppförande av telegraf- och telefonstationshus.

HJO. En simmande älg i Vättern ett stycke utanför Hjo märktes härom dagen åx fiskare. Älgen hade tydligen varit jagad samt sökt att undkomma sina förföljare genom att simma ut i vattnet. Det stackars djuret, utmattat som det var, befriades från sin ångest och sitt lidande genom några dråpslag av fiskarena, som sedan bogserade kroppen i land vid Hjo.

KALMAR. Hjortöströms mekaniska verkstad i Virserum har påbörjat tillverkning av små villor för export till Frankrike. Husen göras komplett färdiga, så att de, när de komma fram till bestämmelseorten, kunna uppsättas på några timmar. Verkstaden har levererat ett antal provhus till Frankrike och underhandlar f. n. om leverans av ett tusental villor.

KARLSKRONA. På högre allmänna läroverket i Karlskrona uppenbarade sig häromdagen en ganska välklädd man och gjorde sin entré i en av skolklasserna, där han presenterade sig som läroverksrådet F. Thörnblad från Stockholm. Han meddelade att han kommit för att inspektera läroverket. Oaktat man icke väntade någon inspektion, mottogs hr läroverksrådet med all respekt och vördnad och läroverksrådet tog emot vördnadsbetygelserna med synbarlig nedlåtenhet. Inspektören gick omkring i klassrummen och hörde på undervisningen samt gav vid flera tillfällen både syn- och hörbarligen sitt bifall tillkänna. Under rasterna gick han ut på gården och pratade synnerligen ogenerat med pojkarna och kritiserade mer eller mindre humoristiskt deras lärare, vilkas smeknamn han tyckte sig känna, vilket naturligtvis livligt senterades av pojkarna. De hade aldrig haft en så trevlig inspektion. Så begav sig läroverksrådet till gymnastiksalen för att även där inspektera undervisningen. Men det skulle han aldrig ha gjort, ty här stötte han på patrull. I major Hellborn träffade han en gammal bekant. Majoren hälsade honom med orden: — Vad gör Thörnblad här? Thörnblad fasthöll vid sin stolta mission, men majoren lät ej lura sig, utan visade läroverksrådet på dörren. Här slutade inspektionen, som åtminstone för pojkarna varit ett trevligt intermezzo i det annars så trista skollivet.

LINKÖPING. En känd man i garderoben. En mycket känd Linköpingsbo anträffades härom natten av tre tillkallade poliskonstaplar i en låst vindsgarderob och fick följa med till polisstationen. Förspelet var rätt så humoristiskt. Vår man hade ämnat uppsöka en herrtoalett, och då han befann sig ett gott stycke från sin bostad hade han beslutat sig för att gå upp på vinden till byggmästare A. Ohlssons stora hus mitt för Trädgårdsföreningen, där han visste att det fanns en toalett. En jungfru hade emellertid hört ett misstänkt tassande uppför vindstrapporna och troende att det var en tjuv fattade hon ett beslut att avslöja den förmente tjuven på bar gärning. Den nattlige gästen fann dörren till sitt mål låst, och jungfrun närmade sig alltmer. En stege stod rest mot en bjälke under taket, och då vår man var en spänstig karl klev han uppför stegen och ut på bjälken. Han stod där tyst som en liten kyrkråtta för att icke bli avslöjad, vilket han ansåg rätt obehagligt, ehuru han som nämnt haft ofarliga avsikter. Emellertid lyckades inte balansakten på stolpen. Han föll med buller och brak ned i en vindskrubb utan tak med höga raka väggar. Skrubben var låst, och där stod han fångad. Jungfrun blev allt mer övertygad om attden tjuv var tagen och alarmerade nu polisen. Tre handfasta konstaplar infunno sig nu och beredde sig tillträde till garderoben. Där funno de den som sagt mycket kände Linköpinsbon, som ibland brukar roa sina medmänniskor men som aldrig förr gjort det på så våldsamt sätt. Han fick gå med till poliskontoret och skildra sitt äventyr, som naturligtvis inte får något efterspel inför domaren, berättar Östg.

LJUNBY. En sorglig och i sitt slag säkerligen enastående händelse inträffade en natt nyligen i Ljungby köping, i det arrendator Karl Pettersson å Torpa prästgård, som blivit insatt i arrest för fylleri, omkom genom kvävning, under det att en annan person i samma arrest, jaktuppsyningsmannen Henrik Karlsson i sista ögonblicket räddades. Då arrestvaktmästaren på morgonen kom för att se till de anhållna, befanns arrestlokalen full av rök, förorsakad av att en madrass blivit antänd. Pettersson hade kvävts av röken och var redan död. Karlsson var sanslös, men ännu vid liv. Han forslades till lasarettet och har nu kryat så pass till sig att hans liv är utom fara. Angående orsaken till olyckan antager man att Karlsson, som vid visiteringen gjorde våldsamt motstånd, fått en ask tändstickor med sig i arresten. Då han frampå morgonen vaknade strök han eld på en sticka och har troligtvis därvid antänt madrassen. Om denna relation är fullt riktig har man ännu ej kunnat konstatera, då Karlsson ej är i stånd att minnas förloppet. En person som befann sig i en angränsande arrestlokal uppger emellertid att han hört Pettersson och Karlsson slå i väggarna och ropa på hjälp. Landsfiskal Granqvist i Ljungby meddelade vid ett samtal med Skånska Socialdemokratens korrespondent att polisutredningen ännu ej hunnit avslutas, varför han ej ville uttala sig om olyckan. Den avlidne Pettersson var 40 år gammal.

MALMÖ. Donation till Malmösjukhus. Överläkaren med. d:r S. A. Pfannenstill har på sin 60-årsdag donerat ett belopp av 5,000 kr. till Malmö allmänna sjukhus. Årliga räntan av donationen skall tilldelas sköterskor vid sjukhuset, med förträdesrätt åt dem som därav äro i behov och som en längre tid varit anställda vid sjukhuset.

Mystiskt dödsfall vid Malmögata. Vid halv 8-tiden 22 nov. anträffades lantbrukare Yngve Johansson från Fosie liggande till synes livlös i en källarnedgång vid Djäknegatan här. Läkare tillkallades, men kunde endast konstatera att döden inträtt. Säkerligen förreligger olyckshändelse, då intet tecken på yttre våld kunde upptäckas. Polisutredning pågår. Johansson efterlämnar hustru och två barn.

Potatisen svårt skadad av kölden. Jordbrukskonsulenten V. Ekrot i Kristianstad har angående den senaste frostens inverkan på rotfrukterna meddelat att man har all anledning att befara att en stor del av potatisen under den hastigt påkommande kölden blivit förfrusen. På vissa håll har man öppnat stackarna och konstaterat att potatisen och de övriga rotfrukterna i stor utsträckning frostskadats. I lantbrukarkretsar råder därför den meningen att det bästa sättet att tillvarataga denna potatis är att använda den till brännvinsbränning.

MOTALA. Borgmästare G. Ekström har inom Motala fabriks- och hantverksförening väckt förslag om hugfästande av Baltzar von Platens minne genom att resa hans staty i Motala. Man har konsulterat konstnären Christian Eriksson, som besökt platsen och uppgjort en skiss rörande statyns placering å Stortorget. Kostnaden skulle belöppa sig till 60- a 70,000 kr.

SUNDSVALL. Avliden av skottskadorna. En 20-årig yngling Mendor Zetterlund från Söråker råkade den 1 november under jakt skjuta sig av våda. Han infördes till Sundsvalls lasarett, där han den 19 avled.

Sjöfartsutsikterna ljusna. Sedan de senaste dagarnas stränga kyla efterträtts av blidväder och regn ha utsikterna för en fortsatt sjöfart på Sundsvallsdistriktet ännu någon tid betydligt ljusnat.

Iggesund tecknar i Ostkustbanan. Hudiksvalls Nyheters uppgift att Iggesundsbolaget beslutat att icke alls företaga någon ny teckning i Ostkustbanebolaget förklarar bolagets chef, disponentdirektör Sörensen, sakna all grund. Bolaget ser sig icke i stånd att binda sig för det anslag av 800,000 kr. som begärts. Definitivt beslut har dock ännu icke fattats i denna sak. Man kommer i varje fall att gå banebolaget till mötes med en teckning av ett mindre belopp, varom framställning tidigare alternativt gjorts, om nu bolagets styrelse avslår framställningen om det högre anslaget. Nyteckning kommer i alla händelser att göras.

UPPSALA. Uppsala akademiker hylla Strassburgs universitet. Till professor Baldenspreger i Strassburg har från Uppsala avsänts följande telegram att genom honom tillställas lärarna vid Strassburgs universitet: "I anledning av den högtidliga invigningen av universitet i Strassburg, som efter nära 50 års skilsmässa återförenats med det franska fäderneslandet, sända undertecknade lärare vid universitet i Uppsala till våra kolleger i Strassburg varma lyckönskningar och uppriktiga förhoppningar om en rik och ärofull framtid för deras universitet."

VISBY. Gottlands betskörd äventyrad. Vintervädret på Gottland vållar lantmännen stora, allvarliga förluster. Enligt "Gottlänningen" beräknas 100 tunnland sockerbetor ännu oupptagna, varjämte stora mängder foderbetor ännu äro kvar i jorden, vilka den anser förlorad eller åtminstone oanvändbara för vinterförvaring. Kännbar vattenbrist råder.

ÖSTERSUND. En bortgången 101-åring. F. hemmansägaren Erik Jönsson i Storåbränna, Laxsjö, har avlidit i en ålder av icke mindre än 101 år 4 månader och 16 dagar.

Krigsministern på inspektion till Östersund. Enligt Sundsvalls Tidning anlände krigsministern, åtföljd av ordföranden i den nya försvarskommissionen, riksgäldsfullmäktigen S. H. Kvarnzelius, en dag i november till Östersund för inspektion av därvarande militära anläggningar. Sedermera fortsattes resan till övre Norrland.

Patent på en ugn för kolning av ved har disp. Per Johansson i Ytterån i dagarna erhållit. Ugnen skiljer sig från andra retortugnar därigenom att driften kan göras kontinuerlig, varigenom produktionsförmågan i hög grad ökas. Behållningen vid kolning med denna ugn blir den tredubbla mot kolning i mila. Exploateringen av uppfinningen har övertagits av Ytterå tjäraktiebolag.

JULMINNEN FRÅN KRIGET.

Det var Jul. Bakom Vimy-höjderna, i en av de nedskjutna byggnadernas källare, var det liv och rörelse. Alla hade ej en stund för sig själva. Ett hundratal sårade soldater voro placerade över allt i de fuktiga gångarna. Nere i ett hörn var det några, ett tiotal, skandinaver, som talade svenska, sitt eget modersmål, om forna dagar i sina gamla hem: — "Ja, nu är det Jul. Månne de veta om oss här ute i Frankrike, om våra äventyr? — Undrar om de ha en lycklig jul? Komma de ihåg sina söner, som lämnade föräldrahemmet för att gå ut till vilda Västern, där lyckan är, eller skulle vara!"

Vi voro alla stilla, tills en av Röda Korsets män kom till oss och sade: "Kom och få edra julpresenter av The Canadian Red Cross!"

Jag minns som det var ett par dagar sedan, när en av mina kamrater öppnade sitt paket, och där var en bok — en Manitoba telefonkatalog. Det blev med missnöje alla tittade på den gamla boken. Men till sist blev det liv. Den ene efter den andre kom och frågade: "Få vi se boken?" —. "Ja, här är min faders telefonnummer". — "Här är min" o. s. v. Till sist blev den till stort nöje för oss alla.

På julmorgonen hördes ett hemskt bombardemang, och alla frågade varandra: Vad månde detta betyda? — Jo, sårade kommo ut ur linien, och svaret blev: "Vi gåvo dem en god julpåhälsning!"

Många trevliga minnen (med de hårda) komma nog ej att glömmas.

Så blevo vi sända i slaglinien. Och i ett av the "junk holes" (jordgrop) stod det skrivet med stora bokstäver: "Svenska Mamma". Det måste ha varit en göteborgare; i Göteborg finns ett kafé med det namnet.

Vi skola vara tacksamma denna jul, att vi få hava en fredlig jul, och hjälpa dem som behöva en hjälp för julen.

En Returned Soldier.

BREV FRÅN DELSBO.

Som jag i S. C. Tidningen läser brev från skilda trakter i Canada, så tänkte jag att kanske det kan intressera någon av Tidningens läsare att se några rader från Gamla landet.

Delsbo socken är belägen i Norra Hälsingland, 3 mil väster om Hudiksvall. Socknen var för en 30—40 år sedan illa beryktad för rån, mord, tjuvnad och lönkrögeri, men har nu en nykter och idog befolkning.

I kommunikationshänseende är socknen lyckligt lottad, enär järnvägen Ljusdal—Hudiksvall går genom socknen och har inom Delsbo 3 stationer och en anhalt.

Av industri är det 2 st. ångsågar, därav en med hyvleri, som äges av disp. Joh. Fröberg i Långbacka, samt en mindre, som äges av Hudiksvalls Trävarubolag, vilket också äger en del hemman och skogar inom socknen, där en del arbetare och mindre hemmansägare ha arbete under vintern och nu de senare åren även med god förtjänst.

Jordbruket är dock huvudnäringen inom socknen och är i hög kultur, enligt fackmäns utsago det bästa inom länet. Att befolkningen följer med sin tid, därom vittnar följande: 2 andelsmejerier, hingstförening, några tjurföreningar, kooperativ handelsförening med 2 filialer o. s. v.

Under kristiden och fotogenbristens dagar ha vi klarat oss ganska bra, enär så gott som hela socknen är elektrifierad. Av kraftstationer finns det ej mindre än 5 inom socknen. Den östersund är den s. k. Taperska i Fredriksfors med åtskilliga tusentals lampor. De andra ägas av enskilda hemägare.

Av religiösa föreningar finns det en baptistförsamling, en s. k. friförsamling samt en frälsningsarmélokal. Tillägges då, att vi ha både kyrkoherde och komminister här, så tror jag ingen kan säga, att vi äro vanlottade på det kyrkliga området.

Ja, jag ser att mitt brev börjar att bliva långt. Så jag får sluta med att omtala, att vi ha haft en varm sommar med omväxlande regn och solsken. Men så har det blivit en vacker skörd, den bästa i mannaminne, säga de gamla.

Och sist får jag önska S. C. Tidningen och alla dess läsare en god jul och ett gott nytt år 1920. — Beror på S. C. T:s redaktör, om jag får återkommä.

Bonde.

EN AKTION FÖR VÄRLDSSPRÅKET.

Nationernas förbund uppges vara intresserat.

EN SVENSK KOMITE FÖR FRÅGAN TILLSATT.

För att överlägga om önskvärda åtgärder till världsspråksfrågans lösning sammanträdde den 20 nov. på inbjudan av borgmästare Carl Lindhagen ett antal världsspråksintresserade, representerande olika verksamhetsområden, i Stockholm. En livlig diskussion hölls, och en komité tillsattes för att sammanfatta därunder framförda synpunkter samt undersöka lämpligaste formen för hänvändelse till statsmakterna.

I den diskussion som följde på ett inledningsanförande av borgmästare Carl Lindhagen voro alla eniga om att ett i alla länders skolor infört världsspråk numera vore en tvingande nödvändighet ur såväl kulturell som politisk och ekonomisk synpunkt. Man var emellertid på det klara med att detta kunde ernås först efter ett tillräckligt auktoritativt beslut för hela den civiliserade världens vidkommande, och tankarna gingo här givetvis till nationernas förbund och dess organ. Vid sammankomsten meddelades ock att vissa goda utsikter förefunnes till frågans upptagande inför förbundets högsta myndighet, så snart nen rörde sig huvudsakligen om huruvida en eventuell framställning till denna trätt i verksamhet. Diskussionsstatsmakterna från världsspråksintresserat folk borde lämna frågan om lämpligheten av ett naturligt eller konstgjort språk som världsspråk helt öppen, eller om det icke fastmera låge inbegripet i själva idéen om ett internationellt språk, att endast ett fullt neutralt språk, som icke politiskt, kulturellt eller ekonomiskt gynnade någon viss nation, kunde komma i fråga. Under överläggningen underströks vidare att en hänvändelse till statsmakterna måste stödjas av en stark allmän opinion och att fördenskull ett samfällt arbete borde inriktas på att väcka allmänt intresse för och upplysning i världsspråksspörsmålet. Särskilt borde man kunna vänta livlig anslutning inom affärsvärlden, där språksvårigheterna nu mer än någonsin gjorde behovet av ett allmänt antaget världsspråk synnerligen kännbart. Man var allmänt ense om att ett målmedvetet framgående efter dessa riktlinjer, med bortseende från språkliga meningsskiljaktigheter, under nuvarande förhållanden borde kunna bli synnerligen fruktbringande.

I den vid mötet tillsatta komitén invaldes såväl aktiva representanter för esperanto och ido och talemän för andra språk som i språkfrågan neutrala världsspråksvänner.

— I Brooklyn har ett fall av sömnsjuka botats genom att anbringa elektriska nålar i ryggmärgen. En 20-årig dam som sovit flera dagar, återficks till medvetet tillstånd på det sättet, men om permanent bot uppnådes, meddelas ej.

Förblindande Huvudvärk!

Långa timmar nervspänning, ständig oro, begränsad atmosfer —

Ni kan ej uthärda det — Ni behöver vila.

Och medan Ni vilar, låt Chamberlain's Tablets, milda säkra, Toniskt laxativ, ruska upp levern, milt ränsa magen och åstadkomma en naturlig och hälsosam verksamhet hos tarmarne.

Tag en i kväll — och medan Ni sover och vilar, vinner Ni tillbaka välbehövlig styrka och nervenärgi.

Enkelt nog, är det inte? Försumma det icke — Huvudvärk är naturens varning.

Begär hos Er apotekare Chamberlain's Tablets, 25c, eller få dem genom posten från F. DOJACEK, 850 Main Street, Winnipeg, Man.

CROUP

"Jag tror icke det finns en mera ängslig tid för föräldrar, än den, då deras barn ha croup. Såvida de icke äro förberedda med Chamberlains Croup Remedy, måste de vänta på doktorn och lyssna till den kvävande, metalliska hostan samt åskåda, huru deras lille kippar efter andan!

Ni känner till, att den stora faran av Croup är bildandet av falsk slemhinna i struphuvudet, och intill dess att denna drives bort kan ej lindring erhållas och den spasomadiska kvävningen fortfar. Giv Chamberlains Cough Remedy i tätt på varandra följande doser. Det lossar denna slemhinna och kommer barnet att avlägsna den genom att spy.

Chamberlain's Cough Remedy

är ett absolut säkert och visst medel mot Croup, och om det gives så snart barnet blir hest, eller t. o. m. sedan den croupiga hostan uppträtt hindrar det anfallet Till salu hos

F. DOJACEK, 850 Main Street, Winnipeg, Man.

Världens Bästa Tuggtobak

COPENHAGEN

Den rikaste lukt.

Tuggtobaken som varar längst.

HOS ALLA HANDLARE.